

Åttonde roten, tomt 20

Kvarteret Nålmakaren

Tjugonde roten 1637–57v

Östra Hamnens östra sida

Elfte roten 1657h–70

mellan Kronhus- och Sillgatorna

Anders Bengtsson (i Högen)

1637–38: 3 mtl, 1642–48: 2 mtl, 1656, 1657v (X), (denne A. B.?), 1657–16, 1658–61: 2

Han bör vara son till Bengt Börgesson i Högen (8.18) och kan vara identisk med *Henrik Hantons* svärson, som i rätten den 23.4.1637 vände sig mot *Hans Wacob*, som slagit hans piga, när hon kom i hans hus för att fordra gäld.

Nils Svensson i Högen

1662–63: 2 1665–66: 5, 1667–70 änkan 1671–77 Gustavi tomtöreslängd 1670–73, änkan 1674–76,

I Göteborgs underrätt den 13.12.1665 krävdes avlidne Anders Bengtssons i Högen svärson Nils Svensson på betalning för en häst, som sal Anders Bengtsson köpt av *Jacob Duncken handskmakare*. Nils Svensson hade ärvt svärfadern. Det var fem år sedan hästen köptes och Jacob Duncken hade icke hävdad sin fordran vid arvsförflyttningen.

Vid kämnärsrätten fordrade den 3.7.1672 *Bengt Hylthenius* på *Henrik Brumers* vägnar sal Nils Svenssons änka. Nils Svenssons obligation var utställd 18.7.1671. I ett brev till magistraten framlagt 9.11.1674 (EIIa:4) klagade änkan över att hon genom skulden hade krävts på 1½ rdr för den avbrända tomt, som hon efter sin mans död hade blivit tvungen att sälja till *skeppar Matz Börgesson*. Vid kämnärsrätten den 21.2.1678 krävde *Hans Hugo Eentzetzes* från Köpenhamn bryggaren Nils Svenssons änka och hennes bror *Peder Nilsson* på änkans skuld på sin förra man *Anders Nilssons* vägnar. Saken gällde *Mikael Hanssons*, *Peder Nilssons* och avlidne Anders Nilssons (se 8.47 och 8.23) den 2.11 1660 till *Elert Hertman* i Hamburg givna obligation. 6.5.1678 krävde bryggaren Nils Svensson i Högens efterleverska enligt dom den 9.9.1674 sin betalning ur *Lars i Bångegårdens* kvarlåtenskap.

Petter Hasselberg

Kronans M1676: 1 tomt, Gustavi tomtöreslängd 1677–81

Petter Hasselberg fick burskap 5.6.1674 som skeppare. Han bodde 1675 i rote 7 (se 7.54n). Den 14.5.1677 lät Petter Hasselberg första gången lagbjuda framlidne Nils i Högens gård, vilken han köpt av dennes efterleverska *Anna Nilsson* för 420 rdr. Han betalade 13.16 i huseköpspenning. Sin gamla gård sålde han till *Hans Ungewitter*. I februari månad 1686 krävdes Petter Hasselberg först den 12:te i månaden av *Sven Joensson Prins* för skuld och sedan den 17:de av *skeppare Petter Amlander*. Petter Hasselberg, som var mycket sjuk och svag, skyllde på sitt olyckliga tillstånd och därpå följande medellöshet. Han begärde kreditörernas inkallande. Samtidigt krävdes han av

länsmannen Lars Joenssons hustru Margareta Svensdotter. Obligationen var daterad den 17.3.1680 och lydde på 200 rdr eller 300 d smt courant, som han hade låntagit till sitt gårdeköp och tomtens bebyggande 1677. 7% ränta årligen hade betalats. Den 14.10.1688 sändes stadsbudet till *Georg Matzen* och *Johan Manorgen* för att be dem ge rätten en skriftlig uppsats på det gods, som hade försålts i Peter Hasselbergs sterbhus. Skeppararmbyssan hade preferens. Det förefaller som Petter Hasselbergs änka på något sätt redde upp affärerna. Hon bodde kvar i gården. Inför Vänersborgs rådhus inkom den 25.8.1696 sal Petter Hasselbergs änka i Göteborg *Brita Svensdotter* och krävde sal. *rådman Daniel Jonssons änka Elisabeth Marcus* för salt. *Handelsmannen Petter Ekman* uppträdde på moderns vägnar. Liksom granntomterna värderades själva tomten 1715 till 300 d smt. Byggnaderna taxerades till 400 d smt. Madame Britta Hasselberg bodde kvar här ännu 1717. Efter hennes död övertog dottern *jungfru Catarina Hasselberg* hennes stolrum (norra sidan framför gången) den 26.10.1719.

Tomtöreslängden 1720 redovisar som betalare en

Oluf Radde (Radhe),

som möjligen kan vara identisk med "borgerskapsuppbörds mannen" Olof Radhe, som avled 25.3.1742 och efterlämnade *änkan Ingrid Printz* och en gammal gård på Köpmangatan (EIIb:32, 25, 5. 1745).

I auktionsprotokollen står, att den 3.9.1725 skulle avlidne handelsman Petter Hasselbergs arvingars hus och gård till östra hamnen belägen emellan Sven handskmakares hus och gård å ena och herr ryttmästare Holins gård å andra sidan säljas till uppspriset 1 450 d smt. Gården bortsålades senare utan auktion.

Men i 1725 års tomtöreslängd står:

Kontrollören Arfwe Anderssons gård:

ibid *köpmannen Isac Gunnarsson*, giver i hyra 100 d smt årligen. Isac Gunnarsson fick burskap den 6.12.1731. Han var son till *Gunne Olofsson båtekarl* och *Ingrid Andersdotter* och bror till *handelsman Olof Gunnarsson* i 7.74 (om honom se 5.5 och 7.11).

Arfwe Anderssons hustru *Gertrud Hasselberg* fick stolrum 1712. Genom henne hörde Arfwe Andersson till Petter Hasselbergs arvingar. Man hittar hans namn under en skrift bland magistratens årshandlingar, där han klagar över att han icke har den ringaste vedergällning för allt sitt mödosamma arbete med stadens intraders uträknande – det rörde "tolag, masteskans, tjäruhof, hamn och roderbacken (?), pålpenningar" etc. Arfwe Andersson kallas tullskrivare, när han den 23.10.1717 fick stolrum efter *Abraham Lillieberg*.

Från 1730 och under nästan hela resten av 1700-talet tillhörde gården först *överkrigskommissarie Sifvert Schwartzkopf*, sedan från 1750 Herr magistern Svante O, senare 1775 *professor Sifvert Schwartzkopf* (hyresgäster 1755 *köpmannen Johan Peter Himmelberg*, 1787 *handelsmannen Olof Sandahl*).

Snickaren Nicolaus Hultman uppbjöd tomten den 8.3.1797 och köpte ungefär samtidigt 8.18 och 8.19. Under 1800-talet var 8.18–20 sammanslagna.

Senare uppbud av 8.18--8.20

Se 8.18.